

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Io. Rvdolph. Engav Ivrivm D. & P.P.O. In Academia Ienensi
Elementa Ivris Criminalis Germanico-Carolini**

Engau, Johann Rudolph

Jenae, MDCCXLVIII.

VD18 12413879

Tit. VII. De Fvrto, Illivsqve Crimine.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10011

impetrare poterat. *L. Ripuar. tit. f. §. 1. Capitul. Car. M. IV, 56.*

** Hæc pro uarietate damni delicto dati non poterat non uariare. *POLAC System. Iurispr. Ciu. Germ. ant. II, 22, 3. seq.*

§. XCI.

Wette,
Busse.

Idem postea obtinuisse usu docent (1) duo illa specula, quæ iudici *multam*, Wette, Gewette, accusatori uero seu læso *emendam* die Busse, tribuunt e); & (2) parcemia: Mit dem Tode wettet man den Richter und büffet den Kläger f).

§. XCII.

Vfus hodiernus.

Hodie multi (1) uocabulis: *multæ & emendæ* utuntur promiscue; (2) confundunt recepta iura cum domesticis, ubi disputant: an & in quantum læso satisfieri debeat, si criminofus uel capitalem uel corporalem pœnam sustinuit?

TIT. VII.

DE

FVRTO, ILLIVSQVE CRIMINE.

MEMBRVM I.

DE FVRTO IN GENERE.

§. XCIII.

Furtum,
quod

Furtum est ablatio g) * rei alienæ

e) *I P. S. I, 53. III, 32. 53. Suen. p. 83. 320. 484. & 486. ed. BERGER.*

f) *gl. ad I. P. S. II, 35.*

g) *d. nr. de furto magno §. I. ** diss. b. HEINECCIUS Elem. Iur. Germ. lib. II, tit. 19. §. 32.*

næ **, inuito domino, animo lucrandi facta.

* Romanis essentia furti in *contrectatione* consistere uisa est. Hinc disputarunt: Num qui totum contrectat, partem aufert, fur totius dici queat?

** Germani furtum *usus & possessionis* ignorarunt I. P. S. III, 22, vel saltem improprium habuerunt, REINHARTH d. de *diuersa furti secundum Ius Ciu. & Germ. idea.* §. 10, seq.

§. XCIV.

Furtum (1) in *nocturnum* et *diurnum* diuiditur (1) antiquitus b), atque (2) in *manifestum* & *nec manifestum*, ab aliquot retro seculis * diuiserunt Germani. Hæc posterior diuisio, in Carolina licet Nemesi probata fuerit i), hodie tamen ex foro exulat k).

* Aliter sensit, atque istam diuisionem antiquissimam esse, adfirmavit nec tamen probauit b. HEINECCIUS c. I, §. 34. & 61. *

§. XCV.

Porro personarum intuitu, quæ furantur, Dd. furtum 3) in *domesticum* & *extraneum* diuidunt. Illud prout a personis coniunctis u. c. patre, filio, uxore &c. aut ab *inquilinis*, *famulis* &c. commissum est

b) L. Wisig. VII, 2, i) art. 157. 158.
15. 16. Baiuar. VIII, 5. k) THOMASIVS de
Burgund. addit. I. tit. 16. usu actionum poenaliu
§. 2. seq. Capitular. V, c. 3. §. 42.
191. VI, 19.

est l), uel *proprium* uel *improprium* doctrinae causa nobis dicere licebit.

§. XCVI.

4) *magnum* Pro uarietate damni, quod fur dedit,
& *paruum* Germani furtum (4) in *magnum* & *paruum*
pro nume- iam olim distribuerunt m). Illud ex di-
ro spositione Nemesios Carolinae est, quod
superat, hoc, quod non adscendit, 5. fo-
lidos. n)*

* Olim non idem furtum omnibus gentibus uidebatur magnum. FRIDERICVS l. 2. F. 27. §. 8. & *Spec. Suen.* c. 115. *Stat. Goslar.* II, tit. von uredebracke &c. illud QVINGVE, I. P. *Saxon.* uero II, 13. TRIVM, *Stat. Stadenf.* p. IX. c. 7. OCTO SOLIDORVM aestimarunt. Vid. d. nr. de furto magno §. 3. seq.

§. XCVII.

solidorum, Quæ licet ita statuta sint, tamen de quan-
de quorum titate furtum magnum conficiente, sicut
ualore olim disputabatur, ita disputatur hodie,
quoniam, sicut in LL. antiquioribus, ita
quoque in Carolina Nemesi, occurrunt
uerba uariam quantitatem denotantia o).
Solidum enim uel *aureum* uel *argenteum*,
& utrumque non unius eiusdemque ua-
loris apud omnes gentes germanicas fu-
isse,

l) Ill. AYRER d. *rispr. Germ. ant.* III. 11, 41
de furti domestici poena n) art. 157. §. I &
sect. 2. §. I. seq. 160. §. I
m) POLAC *syst. Iu-* o) c. disp. nr. §. 6. seq.

isse, uel ex legibus ^{oo)} constat, & nos docuimus alibi ^{p)}.

§. XCVIII.

Sic quoque Carolus furtum rerum 5. ^{fat constat} florenos pretio superantium habet ma-
gnum; non indicans, Misnicos, Rhena-
nos, imperiales an quos alios intelligat
florenos. Vnde prudentes mitiorem sen-
tentiam secuti, iudicarunt, eo significari
aureum Vngaricum, huiusque ualorem
mutatum & mutandum attendi debere.

§. XCIX.

Cui disputationi finem imposuerunt
quidam principes, certam summam, quæ
furtum magnum conficeret, legibus suis
definientes*. Sic u. c. *Iure Austriaco* 25. fl.
Rhenenses ^{q)}, *Saxonico Electorali* 12½ im-
periales ^{r)}, *Palatino & Badensi* 10. floreni
Rhenenses ^{s)}, *Lubecensi* 5. floreni aurei Lu-
becen-

^{oo)} L. Sal. tit. XXIX,
I. XLI, 10. XLIV. Ca-
pitul. Car. M. III, 106.
L. Saxon. tit. XIX. ibi-
que GAERTNER L.
Frisson. tit. XV, 1. ibique
SICCAMA.

^{p)} Elem. nr. Iur. Germ.
lib. III. §. 68.

^{q)} Ord. Crimin. Austr.
art. 84.

^{r)} Mand. Reg. J. 27.
Iul. 1719. ap. LVNIG.
Cod. Aug. Vol. I. p. 1902.
KRAVSIJ d. de eo
quod iustum est, circa
penam furti in primis I.
Sax. §. 25.

^{s)} Churfälz. Malef.
G. tit. 44. Bad. Land-
R. p. VII. tit. 48.

^{t)} I. Lub. IV, 1, 4.

becenfes t) *Mulbusino* 30. fl. ualoris *Mulhusini u)* &c. furtum magnum conficiunt.

• Quandoque moribus idem factum est. Sic *Ienenfes* 1Cti ad furtum magnum XX. *Ioachimicos* STRVV exerc. XLVIII, 22. LYNCKER dec. 65. 124. *Tirolenfes* uero XXV. libras, 25. Pfund perner, requirunt. KRESS. ad art. CLX. §. 2. not. 4.

§. C.

Vnde hæc deduco axiomata:

- I. Sine ablatione non datur furtum.
- II. Furari potes non nisi aliena.
- III. Ablatio rei alienæ consentiente domino facta furtum non est.
- IV. Animus lucrandi furtum animat.
- V. Num magnum an paruum furtum fit commissum, significat sola quantitas damni eo dati.

§. CI.

est ablatio

Ex primo (§. C, 1.) facile intelligere potes, furtum (1) ab illo tantum attentatum esse, qui quidem in eo fuit, ut rem auferret, sed uel impeditus uel facti pœnitens non abstulit (§. XXI, 2.) x); (2) nullum uerbo, scriptura, oculis, auribusue y) committi, nec (3) proprium fieri posse

u) *Stat. Mulbus.* V, 26, 1.

x) STRYK d. de saccul. & direct.

y) WILDVOGELII d de furtis improp. c.

2. §. 6. 7.

se nisi rerum *mobilium*, utpote instrumentorum *z*), piscium *a*), frugum *b*)*, apum *c*), immo cuiusvis generis animalium *d*), cæsarum arborum *e*), &c., & quidem (4) *earum, quas possidet alius*. Vnde non nisi fures improprie tales erunt, qui rem alienam ex cuiusdam conventionis lege sibi traditam interuertunt *f*) (§. XX, 2.), utpote (a) tabellarius rem alio perferendam consumens *g*), (b) tutor rem pupilli in suos usus & animo sibi habendi conuertens, (c) qui annulo, quocum ut Caiæ conciliet amorem Titio, missus est, utitur ad fauorem uirginis sibi conciliandum, (d) uenditor, qui ex ædibus cessis sed nondum traditis aliquid detrahit *h*). Cur uero (e) triturores, frumentum auertentes, aliqui huc referant *i*), equidem non uideo.

* Fur-

- z*) HOFFMANN d. §. 10. seq. KRESS ad *Consil. To. II. conf. 22.* C. C. art. 170. §. I. not. f. nr. 6.
- a*) C. C. art. 169. *g*) BERLICH p. V. *concl. 58.* MOLLER *semestr. IV, 2.* HARP-
b) C. C. art. 167. *PRECHT vom R. der*
c) MULLERI d. *de Subreute p. 101.*
iure apum c. 3. *h*) BERGER *Elect. Jurispr. Crim. suppl. p. 11. obs. 22.*
d) POLAC c. l. III, *i*) TREIBERI d. *de furibus frumentariis*
e) C. C. art. 168. CO-
LER p. l. dec. 144. seq. WERNHER p. V. obs.
SCHILTER *exerc. XLIX. §. 17.*
f) REINHARTH c. 103.

* Furtum tamen non committit, qui utitur iure illo, quod dicitur *das Reuter-Recht*.

§. CII.

rei alienæ

Quia furari potes non nisi aliena (§. C, 2.), furtum facere nequis (1) *rei propriae**, si uel maxime (a) eam alienam habeas *k*), aut (b) in ea ius tertio conferis antea** ; (2) *rerum, quæ domino carent*, u. c. *rerum nullius, derelictarum****. De amissis uero & nauis leuandæ gratia eiectis, aliud dicendum erit.

* Vnde est, quod furtum domesticum proprie sic dictum (§. XCV.) ut furtum non uindictetur. C. C. art. 165. LEYSER fp. 556.

** At *L. Wisig.* V, 6, 2. debitorem, qui creditori suo pignus, quod dedit, aufert, habet furem; tamen improprie talem (§. pr. 4.).

*** Rerum hereditariarum furtum ignorarunt Romani §. r. I. de *R. D.* statuentes crimen *expilatae hereditatis*.

§. CIII.

inuito domino

Fallor, aut ex tertio (§. C, 3.) constat, furem non esse, qui quidem putauit, se inuito domino rem auferre, sed eo uolente & consentiente abstulit (§. XX, 1. XXI, 3.).

§. CIV.

animo lucrandi facta.

Quartum (§. C, 4.) docet, licet non omne scelus, tamen furti delictum cessare in

k) WILDVOGEL c. d. c. III. §. 2.

eo, qui (1) rem alienam *libidinis l)*, *petulantiae m)*, *iniuriae* aut *ueritatis occultandae gratia* inuito domino abstulit, aut (2) *ea instrumentorum corpora, quorum tenor aliunde probari potest facile*, furrripuit, aut (3) cui rem quandam abstulit, ei statim reddidit eiusdem pretii aliam.

§. CV.

Ad quintum (§. C, 5.) notes (1) neque ^{Furtum} *dignitatem* aut *paupertatem læsi n)*, (2) ^{magnum} *neque lucrum* quod fur percepit *o)*, aut (3) illud, quod ex re sibi surrepta sperauit læsus *p)*, sed (4) *quantitatem damni furto*, non autem furti occasione *q)* falsoue furtum insecuto *r)*, *dati*, attendi debere ab eo, qui furtum magnum a paruo uult dignoscere.

§. CVI.

Damnum autem furto datum æstima- ^{quo pretio} *tur* neque adfectionis neque singulari illo, ^{æstimetur?} quod peregrinantes aut milites expeditio-
Engau lus Crimin. E ni

l) THOMASII d. de furto ancilla.

m) KRESS de priuil. agric.

n) Saligs d. de pœna furti rei incertæ æstimationis c. 3. §. 8. b.

o) BERGER Elect. Jurispr. Crim. c. 2. m. 1. §. 7. p. 42.

p) WERNHER p. IX. obs. 71.

q) C. C. C. art. 160. §. 3. u wie schädlich dem Beschädigten der Diebstahl seyn mag.

r) HOMMEL de miganda furti pœna ob restitutionem rei ablatae §. 10.

ni accincti nummis cuiusdam generis ponunt, sed uulgari ordinarioe pretio s).

§. CVII.

Participatio
furti.

Furtum illud participas, cui efficienter i. e. mandato (§. XXIV.) consilio (§. XXV.) auxilio (§. XXVI.) alioe modo ad illud patrandum ordinato & necessario, antecessisti.

MEMBRUM II.

DE

CRIMINE FURTI, ILLIVS-
QVE POENA.

§. CVIII.

Crimen
furti, cuius

Furtum (§. XCIII.) quod dolo malo perpetratum est, *crimen* (§. XXXI.) audit *furti*.

§. CIX.

alii sunt

Vnde sequitur (1) ut neque *dolus sine furto*, neque *furtum sine dolo* constituat crimen furti (§. XXXIV, 1.), sicque (2) huius accusari nequeant nautæ, aurigæ, tabularii, qui res transportandas dolo malo furripuerunt*; (3) ut criminis furti socius is demum sit, qui furto efficienter (§. CVII.) antecessit sciens uolensque (§. XLIV.) i. e. lucrandi animo; (4) ut qui dolo malo furtum committere, aut committendo cau-

s) BEYER, KRESS aliique ad C. C. C. art. 160.

causam dare uoluit, sed, quo minus committeret, aut committendo causam daret, impeditus est, non nisi *intentati criminis furti* reus queat dici (§. XXXIV, 2.).

* Aliud l. Lub. IV, 1, 7. & l. P. Bad. V, 61. statutum esse, non ignoramus.

§. CX.

Ex eodem porro intelligo (r) eos, qui ^{alii uidentur esse rei,} tempore, quo rationis usu (§. XXXV. seq.), aut uoluntatis libertate (§. XXXIX. seq.) in tantum sine sua ipsorum culpa erant priuati, furati sunt, furtumue committendum iuuerunt mandato, consilio, auxilio (§. XLVI. seq.), criminis furti non omnino reos esse sociosue. Id quod speciatim dicendum erit (a) de *pueris*, siue XIV. annis minoribus, quorum malitia non supplet ætatem t), (b) de iis, qui ex *imperitia* aliquid abstulerunt, (c) de iis, quibus inopinato *furandi occasio* data est (§. XXXIX, 5.), secundum illud: *Gelegenheit macht Diebe u).*

§. CXI.

Crimen furti qualificatur (i) *reiteratio*. ^{qualificatur} *reiteratio* (§. LV, 5.). ^{reiteratione} Reiteratum uero dici nequit furtum, nisi circa diuersum obiectum diuersoque tempore perpetratum fuerit (§. XVI.) x). E 2 §. CXII.

r) C. C. art. 164.

x) SALIG c. d. c. 2.

u) PISTOR cent. 3. §. 8. BERGER *El. Iur. parcem.* 50. HERT. *epid. rispr. Cr.* p. 40. *parcem.* 27.

§. CXII.

2) modo

Qualificatum quoque habetur crimen furti (2) quod *ui* uel singulari & non *præuifo astu* commissum est (§. LV, 2). Huc refert *Nemesis Carolina* illud (a) quod *ædibus effractis* patratum est, (b) quod *fecit armis letiferis* instructus, (c) quie *scalis admotis* incenderat *ædes* y)*. Eadem satis innuit, eos quoque criminis furti qualificati reos esse, qui, ubi (α) *casam* ex limo confectam securi ruperunt, (β) *arma*, quæ uidentur *letifera*, intulerunt, (γ) *fenestras* eiecerunt, (δ) *tectum stramineum* sciderunt, (ε) *fores clauæ adulterina* z) aut (ζ) *feram puluere nitrato* aperuerunt a), &c. *res dolo malo* furripuerunt b).

* CARPZOVIVS *pr. crim. qu. 79.* ascensionem cum effractione armisque coniunctam, immo seditio- nem & tumultum requirit, ut furtum qualifica- tum, periculosum, uiolentum dici queat. At- que hæc illius sententia, etsi uoluntati legisla- toris C. C. art. 159. declarata & art. 160. repetita contraria, rebus tamen per duo fere secula iudi- catis firmata est. BLUMBLACHER *ad C. C. art. 159.* BOCEK *de furtis c. I.* Hodie uero IGTI HALESSES V. BODEN *d. de furto periculoso* §. 44.

y) C. C. C. art 159. §. 21. seq. HERT. *Resp.* 160. §. 5. HENR. de 271. nr. 2.
BODEN *de furto peric.* a) STRYK *V. M. ff.*
§. XI. seq. h. §. 2.
z) TABOR *racemat.* b) KRESS, *comment.*
crimin. ad C. C. art. 159. ad art. 159.

§. 44. HELMSTADIENSES apud LEYSERVM
spec. DXXXV. m. 9. 10. alique uerba Constitu-
tionis Carolinæ sequuntur.

§. CXIII.

Quia nullum furtum est sine ablatione
(§. C, 1.): consequitur, eum, qui ædes effre-
git, ascendit aut eas armatus intrauit, ut
furtum committeret, quod tamen postea
non commisit, attentasse tantum, non ue-
ro consummasse crimen furti qualificati c).

§. CXIV.

Crimen furti porro atrocius reddunt ³⁾ sanctita-
(3) *sanctitas loci*, ubi illud commissum ^{te loci &c.}
est d) (§. LV, 4.); (4) *qualitas rerum fur-*
to surreptarum, ut si sacrae sint, eæue,
quas proflare iussit necessitas e), u. c.
ligna per flumen publicum natantia, ara-
trum, siphones & harpagines incendiarii
&c. (5) *nocturnum aliudue periculosum*
tempus, quo patratum est f) &c.

§. CXV.

Qui in fauorem amici, quem immo-^{Qu. crimen}
derato prosequitur amore (§. LII, 5.) rem ^{furti.}
aufert alienam inuito domino, *quasi cri-*
minis furti reus est.

E 3

§. CXVI.

c) KRESS c. I. §. 2. 3.

e) Spec. Suen. c. 114.

d) L. Baiuuar. VIII, 2, 1.

f) I. P, S. II, 28.

§. CXVI.

Furtum ne-
cessarium.

Neque *ueri* neque *quasi criminis furti* reus est, qui *summa necessitate adactus* res, quibus indiget, inuitis abstulit aliis (§. XXXIX, 3.) *g*). Eum uero, qui (a) sua ipsius culpa, eaque praesenti, fecit, ut subiret necessitatem, (b) qui uictum & amictum ad uitam conseruandam necessarium, quem precibus potuit consequi, furto subtraxit, aut (c) quem nullo modo consequi potuit, abstulit ei, qui hoc facto in idem coniectus est periculum *e*), itidem (d) qui uel plus, quam ad euitandam mortem necessarium est, uel (e) qualificato modo idem illud, quo indigebat, furatus est &c. crimine uacare neque naturalis neque criminalis iuris Dd. autumant *b*).

§. CXVII.

Quae pœ-
nam crimi-
nis furti

Nemesis Carolina iubet (1) pœna *laquei* * masculos coerceri, ob crimen quod commiserunt furti (a) *qualificati i*) **, (b) *magni k*) ***, (c) *tertium iterati l*) †; (2) pœnam *dupli* †† luere reos criminis *furti parui m*).

* Ra-

- g*) C. C. art. 166. WILDSVOGELII d. de *furt. impr. c. 2 §. 9.* *nis d. de ablat. rei alienae in casu necess.*
i) C. C. C. art. 159.
b) BOECLERVS ad §. 3.
GROTIVM II, 2, 6. PV-
FENDORF de O. H. *k*) a. C. C. C. art. 160.
& C. II, 5. SIMO- *l*) C. C. C. art. 162.
m) Ibid. art. 157. §. 2.

* Rationem, cur feminas non suspendi, sed in aquis suffocari iubeat Imperator a. 159. §. 3. aut capite truncari uelint *I. Prou. Bad. p. VII. tit. 47. §. 3. I. Lubec. IV, 1, 15. Stat. Mulhus. V, 26. 1. Chur=B. des S. Oberpfalz Mal. Proc. O. tit. 12. a. 2. Dd. in pudore quærun.* Huic quum facile possit consuli, hodie feminas laqueo suspensas hinc inde uidemus.

** Poena laquei, quam in furtum qualificatum post *L. Burgund. XXIX, 3. Saxon. IV, 2. 4. & Constitutionem Fridericianam 2. F. 27. §. 8.* simpliciter statuit Carolina Nemesis, alicubi illud tantum ex qualificatis sequitur, quod uel iteratum est uel magnum *Chur=B. des S. Oberpfalz M. O. tit. 12.* Contra *I. Marchico* ille, qui ædes, quas effregit, intrauit armis instructus, ibique furatus est, rota contunditur. *MYLIVS Corp. Constitut. Marchicarum p. II. sect. 3. nr. 75.*

*** Licet Franci, Baiuarii, Saxones de quantitate, quæ furtum conficiat magnum, a se inuicem disseuerint (§. XCVI. *), eorum tamen mores legesque in eo conueniebant, quod furtum magnum capite luendum sit. *L. Ripuar. LXXIX. MARCVLF. adpend. form. c. 50. L. Baiuar. VIII, 8. L. Saxon. IV, 1, 7.* Idem, quod postea quoque usu seruatum esse docent *I. P. S. II, 13. Suen. c. 114. itidem Susatica, Goslariensia, Bremensia, Stadensia* aliaque iura, num *C. C. art. 160.* statuerit Carolus? omnino dubium est; illud contra certum, quod *Bad. L. R. p. VII. tit. 47. §. 4. tit. 48. §. 1. Bayer. Mal. O. tit. VIII. a. 8. Stat. Hamburg IV, 33. Magdeb. Pol. O. tit. 71. §. 1. Churpf. M. O. tit. 43. §. 4. tit. 44. §. 2. I. Salzburg. ap. BLVMBLACHERVM ad C. C. C. art. 160. & quædam alia iura furtum magnum, ubi simplex est & primum, poena laquei coerceri nolint. *Disp. nr. cit. §. 18. seq.**

† Hoc alicubi tunc demum pœna laquei uindicatur, si magnum sit, *Stat. Hamb. IV, 33.* & ab eo, qui bis punitus non resipuit, commissum. *Magdeb. Pol. O. tit. 71. §. 1. Churpf. Mal. O. tit. 43. §. 3.* Idem I. *Hannouerano* statutum esse, docet *Conf. AYERER de furto domestico sect. 1. §. 14. not. 6.*

†† Quæ pœna hodie extra usum est, *THOMASII d. de usu actionum pœnal. I. Ro. in foris German. quicquid dicat GRASS collat. I. Ciu. cum ordin. Crim. sect. III. p. m. 682. seq.*

§. CXVIII.

mitigent, in
genere, &

Quia uero, furtum sit commissum, quodcunque uelit, personæ furis qualitas & reliquæ circumstantiæ attendi debent: non potest non iudex, pœnam furi irrogaturus, habere rationem (1) *doli* in tantum *cessantis* (a) ob minorennem ætatem (§. XLV, 1.) *n*), (b) malam educationem, (c) rusticitatem, (d) animum malis cuiusdam tertii artibus deprauatum, huncque subsecutam pœnitentiam, eam præfertim, qua res in priorem statum redacta fuit (§. LXXXIV. β.) *o*), (e) commodam occasionem, quæ ad furandum inuitauit (§. CX, c.) &c. (2) furti tantummodo *attentati* (§. LXXXIX.); (3) *corporis delicti* uel incerti uel plane deficientis; (4) uel *coniugii* uel *cognationis* uinculi
inter

n) C. C. art. 164.

o) HARPPRECHT p. II. *conf.* 54.

inter furem & læsum intercedentis (§. CII. *) p) &c.

§. CXIX.

Contra causas, pœnas criminis furti mitigantibus, falso annumerantur (1) furis nobilitas q), (2) uita *militaris* r) uel (3) *academica* s), & (4) *artificium* t); (5) furtum passi *infidelitas* u); (6) *intercessio puellæ* aut meretricis pro fure ad mortem condemnato (§ LXXXIV, λ).

§. CXX.

Furi qualificato hoc prodest, quod (1) ui ^{speciatim} admodum leui, nec astu singulari ædes ^{pœnam cri-} intrauerit, aut (2) furtum non consumma- ^{minis furti} uerit (§. CXIII.); non uero illud (a) quod ^{qualificati,} *primum* furatus sit; (b) quod *animum occidendi*, tempore furti commissi, non habuerit x); (c) quod non ascenderit, multo minus ascenderit & effregerit simul &c.

E 5 y);

p) WERNHER p. VI. obs. 458.

q) FRANCKENBERGS R. Sprüche p. 2. Stockhausen d. de odio sing. erga fures c. 3. §. 9. p. 59. LEYSER d. de iniust. in fures indulg. §. 6. Dissentientes laudat STRVV. d. de fur. a pœna laq. immun. c. 2.

r) DIESELDORFF de rigore pœnarum militarium.

s) LEYSER sp. DXXXII. m. 13. seq.

t) BRUCKNERI d. de artif. delinq.

u) Diss. MARTA de iurisdictione Vol. I. c. 24. nr. 14.

x) LYNCKER. de cif. 260.

y); porro (d) quod *lucrum* 5. non excedat solidos 2), aut (e) restitutione rei furtivæ aliove modo cesset a). Quædam tamen prouincialia iura contrarium statuerunt (§. CXVII. **).

§. CXXI.

magni,

Ad mitigandam pœnam, quæ in crimen *furti magni* statuta est, facit (1) exceptio *damni*, si non in totum, in tantum tamen, & quidem ita, *cessantis*, ut, quod domino * adhuc abest, ualorem 5. aureorum non excedat b). Nihil autem interest, utrum fur rem ablatam restituerit **, illius æstimationem præstiterit, cum læso transegerit c), quod compenser, se habere, probauerit, a læso damnum remissum *** tulerit, an damnum cesset modo alio.

* BERGER c. l. p. II. *obs.* 35. LEYSER sp. DXXXV. m. 13. LVDOVICI d. *de restit. rei abl.* c. 2. §. 13. nihil interesse putant, siue domino, siue tertio, qui culpa carens rem furtivam restituere iussus est, plus absit 5. solidis. Ast diuersorum criminum pœnam confundere uidentur mihi.

** I.

y) Dissent. HARP-
PRECHT ad §. 5. I. de
Oblig. quæ ex del.

z) CARPZOV. *pr.*
crim. q. 78. nr. 51. TA-
BOR ad art. 161. nr. 11.

a) CARPZOV. p. IV.
const. 32. d. 15.

b) arg. C. C. C. art.
160. §. 3. Disp. nr. cit.
§. 12. seq.

c) CARPZOV p. IV.
const. 32. *def.* 4. LVDO-
VICI d. *de restitutio-
ne rei furtivæ* c. 2. §.
4. seq.

** I. Sax. El. neque restitutio neque remissio a pœna liberat ordinaria, nisi facinoris confessio ante responsum ad articulos facta fuerit. REINHARTH d. de fure pœnitente, eiusque pœna. HOMMEL de mitiganda furti pœna ob restitutionem rei ablatae §. 19. seq.

*** Remissionem sub conditione factam, si uel maxime iudex hanc adimplere nequeat, attendi debere, statuit DEYER delin. I. Crim. p. 319. nr. 55. ast perperam.

§. CXXII.

Idem efficiunt (2) exceptiones *lucris* quodammodo *legitimi d*), & (3) rerum furto surreptarum *æstimationis* uel nunquam certæ*, uel adhuc in dubium uocandæ**.

* Huc communis Dd. schola referre solet apes, pisces, caneros, ligna, fruges &c. CARPZOV pr. crim. qu. 83. nr. 24. disp. nr. cit. §. 16.

** Huic opinioni iniustam in fures indulgentiam subesse, putat Ill. LEYSER spec. DXXXV. m. 21.

§. CXXIII.

Pœna laquei, quam in furtum tertia ^{tertium ite-} uice *reiteratum* statuit ius Carolinum, ^{rati.} propterea, quod (1) tria furta simul sumpta non conficiant quinque solidos *e*), quodque (2) nec emendatio tentata, nec pœna

d) LEYSER sp. 537. ad O. P. W. p. 375. m. 4. GRASS collat. I. Ciu.

e) LINDENSPVHR XIII. §. 100, p. 665. cum Ord. Crim. sect.

pœna ob primum aut secundum furtum inflicta unquam fuerit *f*), remitti nequit *g*), nisi hoc uelint leges moresque prouinciales (§. CXVII. †).

§. CXXIV.

An pœna
laquei ex-
asperetur?

Fures *balnearii*, iique (2) qui res *dominorum* suorum *, aut (3) ad alios pertinentes tempore *incendii* **, *ruinæ*, aut (3) ex *residencia* ***, alioque loco *pruilegiato*, aut (4) *quarta* uel *quinta uice* raperunt, grauiorem (§. LV. LXXV. a.), non tamen laqueo asperiolem, pœnam sustinere debent. *Peculatores* hodie † ut fures puniuntur *b*). Idem de *abigeis* †† dictum uelim *i*). Vnde ab ordinaria pœna immunes sunt, qui pecora, de quorum proprietate lis erat (§. CX. b.), aut alia sine lucrandi animo abegerunt.

* Furtum a famulis patratum capitale est in terris R. M. Br. germanicis, si 5. imperiales excedat; in prouinciis uero R. Borussiae subiectis, si cista effracta patratum est, aut damnum furto datum L. thaleros ascendit. Doct. AYRER d. *de furto domestico* sect. 2. MYLIUS *Corp. Const. March.* p. II. sect. 3. nr. 75.

** Cuius-

f) Diff. GRASS c. I. p. 667. STRYK *V. M.* ff. h. §. 19. BERGER *E. I. Cr. c. 2. §. 6.* LEYSER *sp.* 535. m. 12.

g) REYHER *de furto denuo iterato siue tertium patrato.*

b) THEODORICI *colleg. Crim. c. IX.* aph. 3.

i) CARPZOV. *pr. crim.* q. 86. nr. 39. BERGER *El. Iurispr. Crim.* p. 62. THOMASIVS d. *de abigatu* §. 91.

** Cuiuscunque furti crimen incendii tempore commissum, capitis pœna uindicandum censent *Stat. Mulhus. V. 27. Chur = B. des S. Ober = Pfaltz Mal. Proc. O. tit. XII. a. 5. Idem I. El. Brunsv. statutum esse nos docet PVFENDORF introd. in process. crimin. Luneburg. c. 24. §. 51.*

*** *I. March.* crimen furti, etiam parui, si quod perpetratum, itidem furti qualificati, si quod attentatum, in quadam regis residentia, capitale est. *MYLIUS c. l. nr. 23. p. 33.*

† *Ed. Theodor. c. 115.* quadruplum, & *L. Wisig. VII, 2, 10.* nouecuplum iubet a peculatore restitui.

†† *Ed. Theod. c. 56. seq.* criminosos abigeos gladio feriri iubet, quos *L. Sal. tit. 2.* inter pecorum genera, numerum & ætatem distinguens non una mulcta coercendos putat. Denique *L. Ripuar. XVIII, 1. seq. DC. solidis,* præter capitale & dilaturam, mulctantur abigei.

§. CXXV.

De furum sociis hæc uelim notes: (1) Quid de sociis criminis furti sentendum? quod eos, si non solum efficienter, sed & scientes uolentes animo lucrandi furto antecesserint, pœna supra (§. CXVII.) relata, proptereaue, si (a) quantitatem 5. solidorum ex furto obtinere potuerint, aut (b) tertia uice concurrerint, aut (c) qualitatem participauerint, quæ furtum reddit grauius, pœna laquei maneat; (2) quod receptator rerum furtiuarum aut ipsius furis non in eodem semper reatu sit, quo fur est; (3) quod, cur eos, qui furta sibi nota non reuelarunt, aut commissa rata habuerunt, pœna ordinaria persequa-

sequaris, non sit (§. XXVII. XXIX.), nisi rati habitio aut intermissa reuelatio eum in finem facta fuerit, ut, quod quoque postea secutum est, fur magis ad delinquendum inuitaretur, & rati habens nec reuelans lucrum perciperet; (4) quod furum focii uti possint tam illis exceptionibus, quas furibus dari diximus (§. CXVIII. seq.), quam aliis, societatis intuitu (§. XXIV. seq.).

MEMBRUM III.

DE

ACTIONE CIVILI, QVAE FURTIVM PASSO COMPETIT.

§. CXXVI.

Res furtiva
uindicari
potest 1) a
fure, huius-
que 2) he-
redibus,

Furtum passus ad rem furto surreptam restituendam, illiusque pretium solvendum, agere potest (a) contra *furem k*), illiusque heredes *. Quod uero in horum bonis hypotheca tacita gaudeat, adfirmare nequeo l).

* Mores antiquos I. P. S. I, 6. III, 31. gl. ad II, 35. descriptos, quibus heredes furis, qui poenam capitalem sustinuit, a restitutione rei furtivae iam consumptae erant liberati, post censuram Sp. Saxonici, quam egerunt Gregorius IX. & Eugenius IV., reprobarunt populi extra

k) LUDOVICI d. de Resp. 190. *restitut. rei furt. c. I.* l) BARTH. *dissen. §. 6. seq. HOMBORG su 49.*

tra Saxoniam degentes. Ill. BOEHMER I. E. P. V, 17. §. 135. BARTH *dissensu* 47. probatos uero ad heredes illius furis, qui poena aliqua corporali adfectus, atque in perpetuum relegatus est, extenderunt AVGVSTVS & IOANNES GEORGIVS El. Sax. p. IV. *const.* 12. & *decif.* 86; contra penitus reprobauit AVGVSTVS R. *Constit.* wegen geschwinder exequirung wider die Diebe und Räuber 1719. v. MENCKENII d. de reo, eiusque herede ex delicto corporis adstrictiuam poenam merente ad ablati expensarumque restitutionem obligato §. 30. seq.

§. CXXVII.

Ad idem quoque agere potest (3) contra tertium tam b. * quam m. f. *possessorem*, a tertio possessore, nec non contra eum, qui possidere desit. & Hic prout m. aut b. f. possidere desit, uel aestimationem rei furtiuæ, iam alienatæ, uel lucrum, quod ex alienatione percepit **, præstare tenetur.

* I. *Lubec.* IV, 1, 3. equus furtiuus a quarto, & I. *Hamb.* res furtiua trans mare apportata ab ullo, b. f. p. uindicari nequit. *Elem.* nr. I. *Germ.* II, 196. 5.

** *Ordin. Polit. Magdeb.* c. 22. §. 7. iubet ab eo præstari uerum rei ablatæ pretium.

§. CXXVIII.

Denique iudex rem furtiuam retinere, 4) ab ipso & sibi tribuere nequit m), ne quidem sub iudice, specie recuperandarum impensarum, si quæ

m) C. C. C. art. 218.

quæ in inquisitionem factæ sint *n*). Ple-
risque tamen in locis iudex rem furti-
uam, quam intra annum & diem non re-
petiit dominus, uindicat sibi *o*).

TIT. VIII.

DE

SACRILEGIO, ILLIVSQUE
CRIMINE.

§. CXXIX.

Sacilegii,
quod

Furtum (§. XCIII.) in re sacra uel in lo-
co sacro perpetratum, *sacrilegium* *
audit, &, ubi dolo malo commissum est,
crimen sacrilegii.

* Hoc iuris pontificii Dd. quæuis uiolatio qua-
rumuis rerum personarumue sacrarum dicitur,
proptereaque innumeras fere species continet.
Illustr. I. H. BOEHMER I. E. P. V, 17,
43. seq. siue IO. SAM. FRID. BOEHMER.
*de uariis sacrilegii speciebus ex mente iuris cano-
nici*. DAMHOVDER *pr. crim.* c. CXI.
nr. 4.

§. CXXX.

Vnde has deduco regulas:

- I. Quicquid de furto dictum est, &
de sacrilegio potest dici.
- II. Tam rei quam loci qualitas furtum
distinguit a sacrilegio.

§. CXXXI.

n) LVDOVICI c. d. c. 211. I. Lub. IV, 1, 3.
c. I. §. 27. seq. Hamburg. IV, 35. Vid.
o) I. P. S. II, 31. Suen. LVDOVICI c. d. §. 25.